

Bruksela, dnia 22.9.2021 r.
SWD(2021) 267 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI
STRESZCZENIE SPRAWOZDANIA Z OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

**wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady
wprowadzającego ogólny system preferencji taryfowych i uchylającego rozporządzenie
Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012**

{COM(2021) 579 final} - {SEC(2021) 330 final} - {SWD(2021) 266 final}

Streszczenie oceny skutków (maks. 2 strony)
OCENA SKUTKÓW wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego ogólny system preferencji taryfowych na okres od dnia 1 stycznia 2024 r.
A. Zasadność działań
Na czym polega problem i dlaczego jest to problem na szczeblu UE?
Rozporządzenie (UE) nr 978/2012 w sprawie GSP wygaśnie z końcem 2023 r. Jeżeli nie zostanie przyjęte żadne nowe rozporządzenie w sprawie GSP, standardowe rozwiązania GSP i GSP+ przestaną funkcjonować, a UE będzie musiała nałożyć na przywóz z obecnych krajów korzystających (kraje rozwijające się o niskim i niższym średnim dochodzie) stawki należności celnych stosowane względem kraju najbardziej uprzywilejowanego (KNU). W takiej sytuacji dla krajów najsłabiej rozwiniętych (LDC) obowiązywałoby wyłącznie rozwiązanie „wszystko oprócz broni” (EBA), które zawarto na czas nieokreślony. Miałyby to negatywny wpływ na wywóz i inwestycje, a tym samym na wzrost gospodarczy i zatrudnienie w 15 krajach korzystających obecnie ze standardowego GSP i dziewięciu krajach korzystających z GSP+.
Co należy osiągnąć?
W analizie określono trzy cele ogólne i pięć celów szczegółowych, które należy osiągnąć. 1) Dalsze przyczynianie się do eliminacji ubóstwa przez: <ul style="list-style-type: none"> - zwiększanie wywozu z krajów korzystających, zwłaszcza z krajów najbardziej potrzebujących, - wspieranie dywersyfikacji wywozu krajów korzystających. 2) Dalsze przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów w krajach korzystających przez: <ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie wsparcia w ramach GSP na rzecz zrównoważonego rozwoju w krajach korzystających, - zwiększenie świadomości na temat możliwości związanych z GSP i zwiększenie przejrzystości monitorowania GSP+. 3) Zapewnienie lepszej ochrony interesów gospodarczych UE w ramach programu przez: <ul style="list-style-type: none"> - większą ochronę konkurencyjnych gałęzi przemysłu UE.
Na czym polega wartość dodana podjęcia działań na poziomie UE (zasada pomocniczości)?
Wspólna polityka handlowa została wymieniona w art. 3 TFUE jako jedna z dziedzin należących do wyłącznych kompetencji Unii. Zgodnie z art. 5 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) zasada pomocniczości nie ma zastosowania do dziedzin, które należą do wyłącznych kompetencji UE.
B. Rozwiązania
Jakie są różne warianty działań służących osiągnięciu celów? Czy wskazano preferowany wariant? Jeżeli nie, dlaczego?
Zidentyfikowaliśmy 11 wariantów strategicznych i 19 podwariantów, które wyszczególniono w załączonej tabeli. Ogólny wniosek, wynikający z badania uzupełniającego i oceny śródkresowej, jest taki, że zapewnienie ciągłości i utrzymanie obecnej struktury GSP z jego trzema rozwiązaniami najlepiej sprzyja osiągnięciu trzech ogólnych celów GSP. Ramy GSP należy zaktualizować poprzez wprowadzenie zmian technicznych w celu poprawy skuteczności i wydajności GSP. W związku z tym preferowanym zestawem wariantów jest: <ul style="list-style-type: none"> - zniesienie istniejącego kryterium podatności na ograniczoną konkurencyjność eksportową w celu zapewnienia, że wszystkie kraje, które przestają korzystać z EBA, mogą kwalifikować się do GSP+ (podwariant 3Ba); - rozszerzenie uwarunkowań negatywnych (tj. możliwości wycofania preferencji taryfowych w przypadku poważnych i systematycznych naruszeń) na międzynarodowe konwencje w sprawie klimatu/środowiska i dobrych rządów wymienione w załączniku VIII do rozporządzenia (wariant 6B);

<ul style="list-style-type: none"> - aktualizacja wykazu konwencji w załączniku VIII do rozporządzenia (podwariant 8Bc); - wprowadzenie dodatkowych kroków po formalnym rozpoczęciu procedury wycofania (podwariant 9Bb), skrócenie czasu trwania procedury w wyjątkowych okolicznościach (podwariant 9Bd) oraz wprowadzenie wycofania w przypadku migracji (podwariant 9Bc); - wprowadzenie praktycznych środków w celu poprawy monitorowania wdrażania GSP: przedstawić szczegółowy opis procesu monitorowania i wyjaśnić zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego (wariant 10B); - wydłużenie cyklu monitorowania do trzech lat (wariant 10D). <p>W przypadku wszystkich pozostałych wariantów zasadniczo utrzymamy poziom bazowy.</p>
<p>Jakie są opinie poszczególnych zainteresowanych stron? Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?</p>
<p>Zdecydowana większość zainteresowanych stron popiera utrzymanie obecnych ram GSP, w tym trzech rozwiązań, ponieważ program wspomaga eliminację ubóstwa, tworzenie miejsc pracy i wspieranie wzrostu gospodarczego, przyczyniając się jednocześnie do zrównoważonego rozwoju. Nie jest konieczna gruntowna zmiana struktury GSP, lecz raczej poprawa jego wydajności i skuteczności. Zainteresowane strony poparły pomysł włączenia konwencji dotyczących środowiska/zmiany klimatu do uwarunkowań w ramach GSP, a także wprowadzenia dodatkowych środków w celu zwiększenia przejrzystości i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego. Przemysł UE zasadniczo popiera GSP, chociaż niektóre sektory (np. producenci produktów rolno-spożywczych i tekstylnych) domagają się większej ochrony interesów gospodarczych UE. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego apelują o większą przejrzystość procesu monitorowania GSP i zwiększenie jego wpływu na poprawę norm pracy i ochrony środowiska w krajach korzystających.</p>
<p>C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu</p>
<p>Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?</p>
<p>Całkowity wpływ jest ograniczony, ponieważ ogólny system preferencji pozostaje zasadniczo stabilny, bez wprowadzania istotnych zmian czy dodatkowych złożoności dla beneficjentów GSP, przedsiębiorstw i społeczeństwa obywatelskiego. Proponowane zmiany mają na celu ułatwienie najuboższym krajom dostępu do rynku UE – w szczególności krajom, w odniesieniu do których oczekuje się, że uzyskają status wyższy niż status krajów najsłabiej rozwiniętych – oraz ich integracji w ramach handlu międzynarodowego, dywersyfikację ich gospodarek i promowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego, w szczególności przez większą ochronę środowiska. Kontynuacja GSP wraz z proponowanymi ukierunkowanymi zmianami będzie istotnym zachęcającym sygnałem ze strony UE dla partnerów rozwijających się, utrzymującym kluczową platformę współpracy z krajami korzystającymi w celu wprowadzenia zmian zgodnych z programem wartości UE i spójnością polityki na rzecz rozwoju.</p>
<p>Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?</p>
<p>Dodatkowe koszty (zasoby) wiążą się ze zwiększonym monitorowaniem przestrzegania przez beneficjentów GSP nowych konwencji międzynarodowych (które zostaną dodane z uwagi na Europejski Zielony Ład i zarządzanie związane z migracją), a po rozszerzeniu uwarunkowań negatywnych – konwencji dotyczących ochrony środowiska, zmiany klimatu i dobrych rządów.</p>
<p>Jakie są skutki dla MŚP i konkurencyjności?</p>
<p>Środki w zakresie przejrzystości przyczyniają się do lepszego zrozumienia sposobu funkcjonowania GSP w praktyce, ze szczególną korzyścią dla MŚP. Nie oczekuje się żadnych negatywnych skutków dla MŚP.</p>
<p>Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?</p>
<p>Nie przewiduje się znaczących skutków dla budżetów i administracji krajowych.</p>

Czy wystąpią inne znaczące skutki?
Proponowane warianty będą wspierać wkład GSP i polityki handlowej w Europejski Zielony Ład (w szczególności wdrażanie porozumienia klimatycznego z Paryża), w walkę z pracą przymusową i najgorszymi formami pracy dzieci oraz w strategię polityczną związaną z migracją.
Proporcjonalność?
Zasada proporcjonalności jest spełniona, ponieważ rozporządzenie w sprawie GSP jest jedynym właściwym rodzajem działań, które Unia może podjąć w celu ustanowienia jednostronnego preferencyjnego dostępu do swojego rynku dla wywozu z krajów rozwijających się.
D. Działania następcze
Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?
Komisja proponuje, aby nowe rozporządzenie obowiązywało przez 10 lat w celu zapewnienia przewidywalności i pewności podmiotom gospodarczym oraz zminimalizowania obciążeń regulacyjnych.

Załącznik: Opis wariantów strategicznych

Klasy	Czynniki	Warianty strategiczne
Klaster 1 Rozwiązania i kraje korzystające	Klaster 1 (D1) Zmniejszająca się liczba krajów korzystających ze standardowego GSP	Wariant 1B (O. 1B) Zmiana trypoziomowej struktury GSP ✓ Podwariant 1Ba : Zakończyć funkcjonowanie wszystkich rozwiązań z wyjątkiem EBA ✓ Podwariant 1Bb : Zakończyć funkcjonowanie wyłącznie standardowego GSP
	Klaster 2 (D2) Duże i uprzemysłowione kraje korzystające o zróżnicowanej strukturze wywozu również korzystają z GSP	Wariant 2 B (O. 2 B) Znieść preferencje w ramach GSP dla dużych i uprzemysłowionych krajów rozwijających się
	Klaster 3 (D3) Niespotykana wcześniej liczba krajów korzystających z EBA prawdopodobnie uzyska status wyższy od statusu krajów najslabiej rozwiniętych, a tym samym przestanie korzystać z EBA	Wariant 3 B (O. 3 B) Zapewnić wszystkim krajom korzystającym z EBA, które prawdopodobnie uzyskają status wyższy od statusu krajów najslabiej rozwiniętych, możliwość przejścia na GSP+ przez: ✓ Podwariant 3Ba : zmianę kryteriów podatności na zagrożenia lub ✓ Podwariant 3Bb : przyznanie dłuższego okresu przejściowego na spełnienie kryteriów
Klaster 2 Zakres produktów i mechanizm znoszenia preferencji	Klaster 4 (D4) Mechanizm znoszenia preferencji dla określonych produktów nie jest wystarczająco ukierunkowany na produkty konkurencyjne i obejmuje jedynie standardowy GSP	Wariant 4 B (O. 4 B) Rozszerzyć zakres stosowania mechanizmu znoszenia preferencji dla określonych produktów na GSP+ i EBA ✓ Podwariant 4Ba : na ryż i cukier ✓ Podwariant 4Bb : na wszystkie produkty rolne wymienione w załącznikach V i IX do rozporządzenia w sprawie GSP
	Klaster 5 (D5) Zakres produktów w ramach GSP nie odzwierciedla odpowiednio potencjału eksportowego krajów korzystających	Wariant 5 B (O. 5 B) Rozszerzyć zakres produktów w ramach standardowego GSP i GSP+ ✓ Podwariant 5Ba : na produkty, które mogą przyczynić się do osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska i klimatu

Klastry	Czynniki	Warianty strategiczne
		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Podwariant 5Bb: na szereg półproduktów przemysłowych i rolniczych oraz produktów gotowych
Klaster 3 Uwarunkowania	<p style="text-align: center;">Klaster 6 (D6)</p> <p>Uwarunkowania negatywne (art. 19) w odniesieniu do wszystkich rozwiązań GSP ograniczają się do podstawowych konwencji międzynarodowych (prawa człowieka i prawa pracownicze) wymienionych w części A załącznika VIII do rozporządzenia w sprawie GSP.</p>	<p style="text-align: center;">Wariant 6 B (O. 6 B)</p> <p>Rozszerzyć uwarunkowania negatywne na wszystkie konwencje wymienione w załączniku VIII do rozporządzenia</p>
	<p style="text-align: center;">Klaster 7 (D7)</p> <p>Uwarunkowania pozytywne (art. 15) są przewidziane wyłącznie w odniesieniu do GSP+. Od beneficjentów standardowego GSP i EBA nie wymaga się ratyfikacji konwencji wymienionych w części A i B załącznika VIII do rozporządzenia.</p>	<p style="text-align: center;">Wariant 7 B (O. 7 B)</p> <p>Rozszerzyć uwarunkowania pozytywne na kraje korzystające ze standardowego GSP oraz kraje korzystające z EBA</p>
	<p style="text-align: center;">Klaster 8 (D8)</p> <p>Wykaz konwencji międzynarodowych w załączniku VIII do rozporządzenia jest nieaktualny</p>	<p style="text-align: center;">Wariant 8 B (O. 8 B)</p> <p>Zmienić wykaz konwencji międzynarodowych w załączniku VIII do rozporządzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Podwariant 8Ba: Usunąć konwencje uznane za już nieadekwatne/mniej adekwatne ✓ Podwariant 8Bb: Rozszerzyć wykaz konwencji w załączniku VIII do rozporządzenia ✓ Podwariant 8Bc: Połączyć 8Ba i 8Bb
	<p style="text-align: center;">Klaster 9 (D9)</p> <p>Nieefektywna i niewystarczająca reakcja – za pośrednictwem mechanizmu wycofania GSP</p>	<p style="text-align: center;">Wariant 9 B (O. 9 B)</p> <p>Zmienić mechanizm czasowego wycofania preferencji</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Podwariant 9Ba: Wprowadzić dodatkowe kroki przed formalnym wszczęciem procedury wycofania ✓ Podwariant 9Bb: Wprowadzić dodatkowe kroki po formalnym wszczęciu procedury wycofania ✓ Podwariant 9Bc: Wprowadzić wycofanie w odniesieniu do określonych podmiotów gospodarczych lub w związku z naruszeniem konwencji migracyjnych ✓ Podwariant 9Bd: Krótszy tryb pilny w odpowiednio uzasadnionych okolicznościach
Klaster 4 Przejrzystość	<p style="text-align: center;">Klaster 10 (D10)</p> <p>Niewystarczające informacje i przejrzystość oraz brak wskaźników monitorowania i oceny wpływu GSP</p>	<p style="text-align: center;">Wariant 10 B (O. 10 B)</p> <p>Wprowadzić dalsze praktyczne środki w celu zwiększenia przejrzystości</p>
		<p style="text-align: center;">Wariant 10 C (O. 10C)</p> <p>Rozszerzyć i dostosować cykl monitorowania GSP</p>

Klastry	Czynniki	Warianty strategiczne
Klaster 5 Środki ochronne	Klaster 11 (D11) Mechanizm ochronny niewystarczająco reagujący, w szczególności na produkty wrażliwe [oraz Klaster 4 (D4) Mechanizm znoszenia preferencji dla określonych produktów nie jest wystarczająco ukierunkowany na produkty konkurencyjne i obejmuje jedynie standardowy GSP]	Wariant 11 B (O. 11B) Rozszerzyć stosowanie mechanizmu automatycznych środków ochronnych (art. 29) na wszystkie produkty rolne
		Wariant 11 C (O. 11C) Rozszerzyć stosowanie mechanizmu automatycznych środków ochronnych (art. 29) na kraje korzystające z EBA w odniesieniu do różnych wykazów produktów <ul style="list-style-type: none"> ✓ Podwariant 11Ca: aktualny wykaz produktów (art. 29) ✓ Podwariant 11Cb: rozszerzyć wykaz na ryż i cukier ✓ Podwariant 11Cc: rozszerzyć wykaz na wszystkie produkty rolne